

"מי מרוצה וחי?" היא תערוכת נושא קבוצתית שנקודת הפתיחה שלה היא העבודה פיאטה של יהודית לוין, מיצב קיר ציורי משנת 1982. פיאטה של לוין היא עבודה שמבוססת על חסר, על היעדר. העבודה מורכבת מפרגמנטים של דיקט מצויר, חלקם חפצים מצויים, המאורגנים על הקיר ללא רציפות, עם חורים ורווחים ביניהם. העבודה משלבת בתוכה את הצופה כשותף אקטיבי, המשלים את הפרגמנטים בדמיון, והופך אותם לתמונת פיאטה (כפי שמצוין בכותרת העבודה), הופך אותם לדימוי של ישוע המונח על ברכי אימו מריה לאחר ההורדה מהצלב. שלא כמו פיאטה של מיכלאנג'לו (1498-1499), פיאטה של לוין היא אנטי אייקון, ואינה מוצאת עניין בתיאור ישיר. פיאטה של לוין היא יותר חלקים מאשר שלם, יותר פרטים מאשר מלאות. היא אומרת לנו משהו על גבולות הייצוג, ויותר מכך, על גבולות הנראה. היא אומרת לנו שהמוחלט אינו ניתן לתפיסה אלא באמצעות הדגשת היעדרותו.

נקודת הפתיחה השניה של התערוכה היא העבודה של נורית דוד *מי מרוצה וחי?* (1984). עבודתה של דוד, שהעניקה לתערוכה את שמה, מערבת בתוכה סימנים פיגורטיביים, תבניות מופשטות, וטקסט הנקרא כמו שטף מילולי של זרם התודעה. מנוסחת בצורה של שאלה, הכותרת *מי מרוצה וחי?* מאזכרת את הפסוק התנ"כי מספר שמות: 'לא יראני איש וחי'. הפסוק ניתן לקישור לעבודתה של לוין, במובן הזה שהן הפסוק והן העבודה של לוין מדברים על המתח שבין אימנציה וטרנסצנדנציה. בדומה לפיאטה של לוין, הפסוק שעבודתה של דוד מהדהדת הינו הצהרה על אי המוכלות של הטרנסצנדנטי.

מי מרוצה וחי? מאזכרת גם את הכיתוב הידוע שעל מצבתו של מרסל דושאן: 'אלה תמיד האחרים שמתים'. מגובה באסוציאציות ובהשתמעויות של נקודות הפתיחה שלה, התערוכה "מי מרוצה וחי?" סובבת סביב המחשבה שהמוות יכול להיות מדובר רק מנקודת המבט של החיים, ושהמכלול יכול לקבל ביטוי רק באמצעות פרטים חלקיים. בציור הזכוכית השבורה של דיוויד ריב (1990), שברי הזכוכית מביסים את הרעיון של השלם המוגדר.

התערוכה הנוכחית מסמנת את תחילת השנה השלישית של פורום גבעון לאמנות בנווה צדק. המבחר המוצג מציע סיפור היסטורי על אמנות מודרנית ועכשווית השייכת למסע תרבותי שגבעון מכנה בשם 'המודרניזם הישראלי העצמאי', בכוונה למערך של רגישויות וגישות שבאמצעותן ניתן לאפיין את הייחוד של הסצינה האמנותית בישראל בחמישים השנים האחרונות, ביחס וכנגד המודרניזם הרשמי המערבי. המודרניזם הישראלי העצמאי לוכד בתוכו אוניברסליות (שאינה בינלאומיות מופשטת), כמו גם פרטיקולריות מקומית, בעת ובעונה אחת.

התערוכה "מי מרוצה וחי?" כוללת עבודות של: אביגדור אריכא, מאיה אטון, עדו בר-אל, פנחס כהן גן, יצחק דנציגר, נורית דוד, משה גרשוני, ציבי גבע, ארז ישראלי, אהרון כהנא, משה קופפרמן, רפי לביא, יהודית לוין, אפרת נתן, לאה ניקל, גבי קלזמר, דיוויד ריב, יחזקאל שטרייכמן, פסח סלבוסקי, מיכה אולמן.